

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 8 IM ROMANA
I ZDZISŁAWA PIETRASÓW
w Czerwionce-Leszczynach, ul. Prosta 5

PROGRAM PROFILAKTYKI

(realizowany w cyklu 3 – letnim)

Opracowany przez zespół wychowawczy i d/s profilaktyki
wrzesień 2005r.

Czerwionka-Leszczyny 1. 09. 2005r.

Program profilaktyki SP 8 w Czerwionce-Leszczynach stosowany do realizacji w cyklu 3- letnim.

Podstawa prawna programu:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. nr 51, poz 458)
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 112 poz. 537)
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1999r, (Dz.U. Nr 111 poz. 535)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112 poz. 537)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35 poz. 230 tekst: ost. zm. 2002.06.25 Dz.U. 02.84.763)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 75, poz. 468)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. Nr 11 poz.114)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 11 poz. 114)
- Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystywania seksualnego nieletnich (Monitor Polski Nr 50 poz. 476)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami
- Zadania strategiczne ŚKO na rok szk. 2005/06

1. Niniejszy program został opracowany na podstawie diagnozy warunków dydaktyczno – wych. w szkole:

- Obserwacji na zajęciach dydaktycznych, pozalekcyjnych, wycieczkach, dyskotekach, podczas uroczystości szkolnych, w bibliotece szkolnej, świetlicy, na korytarzach szkolnych, na boisku
- Analizy osiągnięć szkolnych – zapisy w protokolarzach z konferencji klasyfikacyjnych, śródrocznych i końcoworocznych, z konferencji w sprawie przewidywanych ocen, w tym ocen z zachowania
- Analizy dokumentacji szkolnej dotyczącej interwencji wychowawczej (zapisy w zeszycie korespondencji ucznia); realizacji punktowego systemu ocen z

zachowania w dziennikach lekcyjnych; zapisy nauczycieli w zeszycie klasowym; dokumentacji dotyczącej obowiązku szkolnego, frekwencji w dziennikach lekcyjnych, dokumentacji pedagoga szkolnego w postaci arkusza diagnostycznego szkoły, konsultacji z higienistką szkolną, obserwacji uczniów w czasie przerw i w szatni, oraz misji naszej szkoły

2. Analiza wyników dokonanej diagnozy

2.1 Zaobserwowano:

- a) agresję słowną wśród uczniów,
- b) sporadyczne występowanie bójek w szkole,
- c) pojedyncze kradzieże (sporadycznie),
- d) trudności dydaktyczne mogące spowodować problemy wychowawcze,
- e) słabe poszanowanie sprzętu szkolnego i pomocy dydaktycznych

3. Określenie problemu występującego w szkole:

3.1 Nieprzestrzeganie norm społecznych oraz brak pozytywnych wzorców w domu przyczyna agresji słownej i fizycznej w odniesieniu podmiotowym i przedmiotowym.

3.2 Brak zainteresowania niektórych rodziców losami szkolnymi dziecka.

4. Próby wyjaśnienia przyczyny problemu:

➤ Związanych z uczniem

1. Brak osiągnięć szkolnych ma bezpośredni wpływ na zagrożenia uczniów.
2. Masmedia przyczynia nasilających się zachowań agresywnych.

➤ Związanych z rodziną

1. Niski poziom wykształcenia i statusu materialnego oraz słabszy zakres konsekwencji wychowawczych rodziców ma bezpośredni wpływ na trudności szkolne uczniów.
2. Zbyt wysokie wymagania dydaktyczne rodziców wobec dziecka mają wpływ na rodzenie się sytuacji stresowych.

➤ Związanych ze szkołą

1. Stres wywołany pisanem sprawdzianów, kartkówek, odpowiedziami ustnymi.
2. Niewystarczające wspomaganie ucznia w określaniu:
 - a) jego mocnych i słabych stron,
 - b) sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych

5. Założenia szkolnego programu profilaktyki:

- Mamy obowiązek chronić młodego człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawianie się zagrożenia.
- Chcemy zapewnić dzieciom najlepsze warunki rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego.
- Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za bezpieczeństwo i zdrowie naszych podopiecznych.

- Od nas zależą ich postawy w dorosłym życiu, dlatego musimy im uświadamiać, jak istotna jest dbałość o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz umiejętność współpracy dla dobra wszystkich.
- Wszyscy mamy obowiązek wyrabiać w dzieciach i młodzieży nawyki, które sprawia, że one będą szczęśliwe, a i innym ludziom nie będzie z nimi źle.
- Obowiązkiem naszym jest także wyrabianie nawyku dbałości o środowisko życia, postaw prozdrowotnych.

6. Zalecenia do szkolnego programu profilaktyki:

6.1 Redukcja czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących poprzez:

- a) wyrabianie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych między dziećmi (agresja fizyczna oraz słowna)
- b) rozwijanie umiejętności postępowania z dziećmi nadpobudliwymi,
- c) konieczność poszerzania wiedzy i umiejętności w zakresie zapobiegania skrzywieniom kręgosłupa i wad postawy, a także poszerzania wiedzy z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych,
- d) szerzenie wiedzy dotyczącej zmian fizycznych i psychicznych zachodzących w okresie dojrzewania,
- e) przybliżanie wiedzy dotyczącej chorób o podłożu psychicznym; bulimia, anoreksja, otyłość i inne,
- f) wyrabianie postawy asertywnej wobec współczesnych zagrożeń (alkohol, nikotyna, narkotyki, sekty)
- g) umiejętność pomocy w sytuacjach kryzysowych (interwencja kryzysowa)

7. Cele szkolnego programu profilaktyki:

- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i bezpieczeństwo oraz postaw wolnych od nałogów i uzależnień.
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zachowanie i umiejętność analizowania przyczyn.
- Wspieranie rodziców w działaniach wychowawczych mających na celu kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych i wychowawczych.
- Szerzenie wiedzy z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych, HIV i innych.
- Wyrabianie umiejętności odmawiania i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- Wyrabianie właściwych nawyków pracy umysłowej i czasu wolnego.
- Zwiększenie przestrzegania norm społ. celem obniżenia agresji słownej.
- Przeciwdziałanie zagrożeniom prawidłowego rozwoju osobowości ucznia i odpowiednie reagowanie w przypadku pojawienia się symptomów tych zagrożeń.

8. Zadania szkolnego programu profilaktyki:

- Planowanie doskonalenia kadry pedagogicznej pod kątem realizacji programu profilaktyki szkolnej.
- Organizowanie przedsięwzięć wspierających uczniów w rozwoju psycho – społecznym.
- Współpraca z samorządem szkolnym na rzecz wzmocnienia jego roli we współdecydowaniu o ważnych sprawach dotyczących dzieci i młodzieży.
- Kontynuowanie współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w realizowaniu profilaktyki.
- Kontynuowanie współpracy z rodzicami.

9. Harmonogram spotkań z rodzicami (wg. kalendarza roku szkolnego)

10. Zajęcia pozalekcyjne:

- a) kółka zainteresowań (przydział godzin kółek zainteresowań wynika z diagnozy potrzeb uczniów i rodziców),
- b) SKS,
- c) zaj. dydaktyczno – wyrównawcze (przydział godzin zajęć wyrównawczych wynika z potrzeb w trakcie konsultacji z nauczycielami, z pedagogiem szkolnym, a także zgodnie ze wskazaniami Por. Psych. – Ped.)
- d) zajęcia rewalidacyjne (klasa III – indywidualne),
- e) terapia wymowy (indywidualne w obecności rodziców),
- f) świetlica (zadania: - zaspakajanie potrzeb środowiska i szkoły w zakresie opieki i wychowania,
 - wspomaganie procesu dydaktyczno – wychowawczego szkoły,
 - współpraca ze środowiskiem)

W zajęciach świetlicowych uczestniczyć mogą uczniowie dojeżdżający, nie uczestniczący w zajęciach religii, a także pozostali uczniowie. Uczniowie ci podlegają dyscyplinie szkolnej.

11. Zajęcia o charakterze profilaktycznym organizowane przez inne instytucje, w których udział bierze szkoła:

- a) MOKSiR w Czerwionce,
- b) Parafia,
- c) OPS,
- d) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- e) Klub Sportowy w Czerwionce,
- f) przygotowanie uczniów do uczestnictwa w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i imprezach sportowych.

12. Poradnictwo rodzinne na terenie szkoły

Cel to pomoc uczniom i ich rodzicom w identyfikacji i rozwiązywaniu konkretnych sytuacji problemowych (obejmuje zwłaszcza rodziny podwyższonego ryzyka)

13. Działania pomocowe:

- rozmowy indywidualne nauczyciel – uczeń, nauczyciel – pedagog szkolny, uczeń – pedagog szkolny, nauczyciel – rodzice,
- diagnoza problemów wychowawczych, rodzinnych oraz trudności w nauce,
- kierowanie uczniów na badania psychologiczne – pedagogiczne do PPP w celu określenia możliwości psychofizycznych ucznia, dobrania odpowiedniej formy pomocy,
- stosowanie w czasie lekcji metod pracy dostosowanych do możliwości ucznia zgodnie z zaleceniami PPP,
- organizowanie pomocy koleżeńskiej w czasie zajęć świetlicowych,
- prowadzenie zajęć dydaktyczno – wyr. rewalidacyjnych, logopedycznych,
- zindywidualizowanie i prowadzenie zajęć i dobór odpowiednich metod pracy dla uczniów ze zmianą systemu kształcenia zgodnie z orzeczeniami PPP

14. Działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia:

- wezwanie rodziców,
- zgłaszanie Policji,
- wezwanie służby zdrowia

15. Współpraca z instytucjami prowadzącymi działalność w zakresie poradnictwa i terapii

Głównym celem tej współpracy jest:

- zapewnienie specjalistycznej pomocy uczniom i ich rodzicom,
- pomoc w udzielaniu odpowiedniej opieki mającej na celu dobro ucznia w przypadku stworzenia trudności przez rodziców lub opiekunów,
- interwencje w przypadku sytuacji kryzysowych wykraczających poza prawo,
- zapewnienie bezpieczeństwa,
- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności profilaktycznej pracowników szkoły, rodziców i uczniów poprzez współpracę z:
 - Sądem Rodzinnym i Opiekuńczym,
 - Kuratorem Sądowym,
 - policja,
 - OPS,
 - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
 - PPP,
 - Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

16. Działania profilaktyczne i wspierające prawidłowy rozwój uczniów:

Cele	Zadania-ochrona uczniów przed zagrożeniami	Sposób realizacji	Zamierzone efekty	Odpowiedzialni	Termin
I Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych	1. "Uczę się jak bezpiecznie funkcjonować w obiekcie szkolnym"	pogadanki, scenki rodzajowe, historyjki obrazkowe, spacer po obiekcie szkoły, ćw. ewakuacji (na wypadek pożaru lub innych zagrożeń)	Uczeń bezpiecznie porusza się po budynku i obejściu szkoły oraz bezpiecznie korzysta z gimbusu.	wych. klas I naucz. dyżurni prac. obsługi dyrektor i wszyscy pracownicy	wrzesień cały rok październik maj
	2. „Potrafię zachować się w sytuacjach kontaktu z osobami obcymi”	pogadanki burza mózgów scenki dramatyczne	Uczeń jest świadomy zagrożeń ze strony osób obcych.	pedagog wych. klasy I	wrzesień
	3. „Bezpiecznie zachowuję się jako uczestnik ruchu drogowego”.	pogadanki wycieczki na ulice kurs „karty rowerowej” konkurs klas	Uczeń nie stwarza zagrożenia w ruchu drogowym.	posterunkowy wychowawcy naucz. WF	wrzesień maj

		I-III			
	4. „Rozpoznaję zły dotyk”	rozmowy tematyczne w trakcie lekcji	Uczeń rozumie i rozróżnia istotę dotyku.	wychowawcy naucz. WDŻ naucz. przyrody	cały rok
II Kształtowanie postaw wolnych od nałogów i uzależnień oraz zdrowego stylu życia i postaw asertywnych	1. „Potrafię odmówić”	scenki rodzajowe instruktaż „burza mózgów” rozmowy prelekcje ankiety kl. V, VI program dla klasy VI: „Potrafię odmówić” poradnik dla rodziców klas VI	Uczeń potrafi stanowczo odmówić , jest świadomy zagrożeń wynikających ze stosowania używek, zna ich wpływ na organizm. Rozumie destrukcyjne działanie sekt. Rodzice potrafią zauważyć sytuację zagrożenia i właściwie zareagować..	wychow. naucz. przedm. katecheta pracownicy obsługi pedagog pedagog rodzice	cały rok przełom I/II półrocz wrzesień czerwiec
	2. „Propaguję nawyki zdrowego stylu życia i ochrony zdrowia”.	pogadanki konkursy promujące zdrowie ulotki foldery gazetki	Uczeń zna zasady prawidłowego siedzenia w ławce, właściwego noszenia tornistra, ubierania się dostosowanego do warunków pogodowych. Uczeń zna zasady czynnego i biernego wypoczynku. Uczeń wie jak szerzy się wirus HIVi inne choroby zakaźne.	wychowawcy naucz. WF, przyrody, pedagog higienistka samorząd szkolny naucz. WDŻ naucz. przyrody	cały rok
	3. „Staram się umiejętnie reagować na sytuacje stresowe”	lekcje WF SKS zaj. pozalekcyjne ćwiczenia autorelaksu zaj. świetlicowe	Uczeń właściwie odreagowuje negatywne uczucia spowodowane sytuacjami stresogennymi.	pracownicy PPP (kl. VI) wych. świetlicy naucz. WF naucz. przyrody wychowawcy	cały rok
	4. „W domu mam właściwe warunki do nauki i zabawy.”	pedagogizacja rodz. rozmowy tematyczne w trakcie lekcji	Rodzice stwarzają dziecku prawidłowe warunki do nauki, zabawy oraz właściwego wypoczynku.	pedagog szkolny wychowawcy rodzice	cały rok
III Zapobieganie zjawiskom przemocy i agresji	1. „Staram się panować nad swoimi emocjami – unikam agresji fizycznej i słownej”	scenki rodzajowe, pogadanki, gazetki tematyczne, rozmowy w trakcie lekcji, lekcje wych.	Uczeń potrafi rozmawiać o swoich nastrojach psychicznych i analizować je. Zna konsekwencje agresywnego zachowania. Nie używa wulgaryzmów. Potrafi reagować na	wychowawcy i katecheci samorząd szkolny personel obsługi naucz. przedm. pedagog rodzice	cały rok

			agresywne zachowania kolegów.		
	2. „Nie chcę swoim postępowaniem manifestować wandalizmu”.	godz. wych. pogadanki apele dyskusje	Uczeń właściwie korzysta z pomocy dydaktycznych, księgozbioru, sprzętu szkolnego. Prawidłowo zachowuje się na terenie budynku i obejścia szkoły. Przestrzega regulaminów, dokonuje samooceny.	wszyscy naucz. samorząd szkolny personel obsługi	cały rok
IV Zabezpieczanie pomocy psychologicznej – pedagogicznej uczniom z trudnościami szkolnymi	1. „Otrzymuję pomoc i wsparcie gdy mam trudności w szkole”.	- dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych ucznia - cykliczna analiza dzienników lekcyjnych - obserwacja uczniów w czasie lekcji - skierowania do PPP - zespoły dyd. wyr. - świetlica - zaj. rewalid. zaj. terapii wad wymowy	Uczeń jest świadomy, że jest wspomagany przez szkołę w przezwyciężaniu swoich problemów. Rodzice wspierają nauczycieli w udzielaniu pomocy dzieciom z trudnościami szkolnymi i uczniom zdolnym	wszyscy naucz. pedagog pedagog pedagog naucz. pedagog, rodzice naucz. prow.	cały rok listopad, styczeń, marzec, maj wg potrzeb cały rok
	2. „Otrzymuję pomoc w sytuacji kiedy wyróżniam się w nauce.”	- kółka zainteresowań, - trening twórczego myślenia klas I	Uczeń ma możliwość rozwijania swoich zdolności i uzdolnień.	pedagog rodzice wychowawcy pracownik PPP	cały rok I półrocze

17. Ocena efektów i skuteczności programu

Monitoring programu dokonywany będzie na przełomie maja i czerwca roku szk. 2005/06 i 2006/07. Będzie on miał na celu określenie skuteczności i efektywności działań niniejszego programu, a zakończony będzie wnioskami do dalszej realizacji z uwypukleniem mocnych i słabych stron. Pod koniec roku szk. 2007/08 plan zostanie objęty ewaluacją, która stanowić będzie bazę do zadań i celów w opracowaniu nowego planu.

Źródłem pozyskiwania informacji będą: nauczyciele, pedagog szkolny, dyrektor, higienistka i rodzice, a także dokumentacja szkolna.

Dane do monitoringu i ewaluacji czerpane będą na podstawie: rozmów, kwestionariusza wywiadu, ankiety, obserwacji i analizy zachowań uczniów.